

Стан Редакције и Админ.:
Космајска ул. бр. 22.

Огласи се дају у Админ.
Цена утврђена.

Ваша писма не при-
мају. — Рукописи се не
не враћају.

Писма, рукописе, новац и
сво остало што се односи
на лист, слати власнику
листа.

СТРАЖА

Адреса за телеграме:
„СТРАЖА“ — БЕОГРАД

Претплата за Србију
на пошти:
на годину . . . Дин. 12.—
шест месеци . . . 5.—
три месеца . . . 3.—
један месец . . . 1.—

Претплата за иностранство
на пошти:
на годину . . . дин. 30.—
шест месеци . . . 15.—
три месеца . . . 7.50

СЛОБОДОУМНИ ОРГАН ЈАВНОГ МИШЉЕЊА

ТЕЛЕФОН УРЕДНИШТВА. 1092

Издаје сваки дан у 6 ч. пре подне.

ТЕЛЕФОН ШТАМПАРИЈЕ 1092

Цар и кајзер

Цар Виљем препоручује окупацију Тријента

БУКУРЕШТ, 7. марта

Услед енергичног одбијања цара Фрање Јосифа, да Италији уступи Тријент, између њега и цара Виљема дошло је до озбиљног сукоба. У војним круговима монархије боје се да Немачка не повуче своје трупе са јужног бојишта.

У дипломатским круговима уверавају да је кајзер преко Било-а не питајући Беч, понудио Италији да окупира Тријент.

Јављамо свима нашим ревизорима, који нам нису послали обрачун са новцима, да ћемо им обуставити споразумно са другим редакцијама, даље шиљање листа.

Још једну о губитцима интелекције

Ми смо у једној ранијој прилици, а једино у доброј и поштеној намери, опширно говорили о страховитим и поражавајућим губитцима које је у току овога рата претрпела наша интелекција. Ту смо нарочито ударили гласом на чињеницу да наша меродавни фактори, а специјално наша влада, треба да поведе наше строгог рачуна о начинима и евентуалним могућностима да се интелекција у довољној мери, а за догађаје и потребе које ће тек по рату да наступе, заштити и сачува. Ми врло добро знамо колика је потреба и неопходност за једним интелегентним редом и кадром у опште у свакој земљи, а нарочито у Србији, нарочито после ових великих догађаја. Јер после ових започетих и текућих догађаја и задњи у земљи која ће нам омогућити физичку, територијалну окупацију претендованих земаља и крајева, наступиће духовна и културна окупација која условљава и показује потребу једне интелегентне и школоване класе у Србији. Право да кажемо, ми смо данас мобилисали сву нашу и војну и грађанску ин-

телигентну снагу и употребили је у циљу извођења ратних операција. Ми смо покупили и последње резерве и цвет наше интелекције која је тек имала да уђе у живот и акцију. И многе смо из ње изгубили. Онај који је редовно пратио листу погинулих и умрлих наших интелегентних и школованих људи: лекара, официра, чиновника разних струка, професора, учитеља и студената, тај је морао запазити један очевидан и поражавајући факат: да је њих много, врло много нестало. То је један болно дејствујући факат.

Природно је да се такви догађаји какви се данас одигравају и развијају, да се такви планови и идеје к је се данас спроводе и реализују, да се таква слава коју смо данас стекли, не могу задобијати по цену малих и не приметних губатака. Али ипак, ипак — за наше мале и слабе резервоаре интелекције — губитци су страховити и колосални. Ми не тврдимо и нећемо да тврдимо да се могло оперисати са мањим жртвама и да се радило расипачки. Не, далеко смо од тога. Ми апсолутно верујемо у

добру вољу и разумну тежњу наших војних и цивилних чинилаца да свршавају данашње подвиге са минимумом губитака интелегентних људи. Али ипак не можемо да останемо равнодушни према констатовању једног болно истинитог и очигледног факта: да смо изгубили невероватно велики број школованих људи, чији ће се нестанак и недостатак тек по свршетку ових догађаја осетити и рђаво одазвати на општи ток државних и народних послова.

Рекли смо да ћемо после ове акције која има за задатак војничку, физичку окупацију претендованих области, имати другу акцију, акцију на духовном и културном освојењу и сређивању тих области. Наступиће финансијска, економска, просветна и целокупна културна организација заузетих територија; а то се ни у ком случају не може извести без узајамне кооперације разних школованих и нарочито спремених људи. Велика територија коју ћемо посредством овога рата добити условљава и непосредно изискује веома знатан број школованих и нарочито припремених људи, али ми их ни у најмањој, а камо ли довољној количини нећемо имати. И доћи ћемо у један неугодан и противречан положај: да Велика Србија има врло, врло мали број школованих и интелегентних људи. А о несумњивој штети коју ћемо од таквог једног положаја имати, није потребно ни да говоримо. Све знамо са каквим је мукама и напорима Србија дошла до једног истине не великог, али солидног и достој-

ног кадра и реда школованих људи, знамо још да је Србија и поред њега у великој мери оскудевала. И сад замислимо још гору евентуалну могућност: да останемо потпуно без њега.

Сваки дан све више и више сазнајемо да је и Аустрија сав свој школован југословенски елеменат — интелектуалце до последњих осакатила и упропастила. Сазнајемо да је сву идеалну омладу и сву политички и национално свесну и поштenu мвожану Словена, нарочито Јужних Словена, повешала, поубијала, позатварала, испослала у рат, речју, потпуно уништила! И према томе, неће бити ни мало чудновато и неочекивано да ми уђемо у претендоване области и поседнемо их, не наилазећи ни на најмање елементе интелекције. Аустрија је, свесна своје пропасти и својих последњих часова, похитала журно и без заостајања да уништи и потпуно упропастити сав словенски живаљ, који се несрећом својом и злом судбином налази у оквирума њене државе. Она га у наступу беса и очајања готово у корену и систематски уништава и упропашћује; она уништава све редом, без обзира, цео живаљ, али највише страдају интелегентни елементи које у неколико хоће и да окриви за свој предстојећи рђав и катастрофалан свршетак.

Имајући то у виду, наши меродавни треба у духу обезбеђења и сачувавања потребног интелегентног кадра у земљи, да предузму одлуке и мере. Треба да се постарају да све заостале послове

који су несумњиво ужега обима и размера, посвршавају са што је могуће мање губитака.

Јер најзад шта ће нам празна земља...

РАБОШ

„Захваљујући Вам на глуменитој пажњи према мојој оболелој жени, срећан сам да Вас могу извести да је она на путу потпуног оздрављења. Милостиви је Бог био добар да мојој деци одржи у животу (и други пуг за време овог рата) милу мајку“.

(Из кореспонденције једног председника општине).

А о оној незбринутости и несрећној деци, чији су родитељи страдали на дан бомбардовања г. председник није имао ни једне речи.

Тако ти је то у свету дете моје!

Наши пријатељи

Леди Пеџет и Сер Тома Липтон

Свима нама у Србији позната је велична и племенитост душе кћери Велике Британије, Леди Пеџет, која је још за време прошлих ратова указивала помоћ нашим рањеницима, као и свуда где је помоћ била преко потребна.

Ова племенита дама својим радом и у овоме рату указује нам обилату и свесрдну потпору и у своме напорном раду помажући невољне, разболела се, а њено здравље бацило нас је у велику бригу и зебњу да се несрећа не догоди те у овим тескобним да-

нима — не дај боже — да изгубимо овако племенита добротвора, коме ће цео српски народ бити свагда благодаран што ће Леди Пеџет бити најбоља награда за њена велика добротворства.

Здравље Леди Пеџет окрепуло је на боље те се надамо да ће наша племенита добротворка оздравити и продужити да ради на општем добру, да и даље светли примером и пожртвовањем, каквим се је ретко ко у овим данима могао да одликује.

Леди Пеџет својим делима задужила нас је толико, да у срцима свију нас Срба, данас и за сва времена, заузима видно место између свих, који нам у овим судбоносним данима ошито и свесрдно помагаше да истрајемо у борби која нам је опредељена.

Поред Леди Пеџет, српски је народ у овоме рату стекло још једног моћног пријатеља у личности сер Томаса Липтона сива гордог Албиона, који је својим добротворствима истакао сву величину душе своје високо културне нације!

Како је то лепо кад један богат човек са својом широкогрудношћу и далековидношћу зна да изабере баш оно место и онај моменат, кад и где треба да се појави његова помоћ, која је нами у данима искушења саш сад потребна.

Сер Томас Липтон је у овоме рату указао нашем народу велику потпору којој се наш народ није ни надао, но која је помоћ тим слађе пала на душу нашу као најбољи мелем на болву рату, те је овај племенити човек својим добротворством цео српски народ необично много задужио.

У неравној борби са несразмерно многобројним, дивљачним и подлим непријатељем, кога смо и ако малобројнији, изнурени ратовима са Турском и Бугарском 1912-1913 год., ипак до данас савршено потукли и разбучали аустроугарску војску на нашем фронту, — Сер Тома Липтон уздижући вам тако обилну помоћ, давајући нам лекаре и остала обилна средства и материјал у помоћ нашој војсци, — исто толико чини као

кад један храбри војсковођа улажући и последњу резерву прогив надмоћнијег противника малакше, коме други баш у судбоносном тренутку изненадно пригиче у помоћ и спасава ситуацију.

Пронацљивост, увиђавност, брза и при томе обилна помоћ Сер Томе Липтона допринела је, да је многи рањеник и оболео српски војник од смрти отргнут; а какви и колика је то добит за нашу изнурену и ратовима смањену војску, — то се већ сада о сећа у јакој мери.

Толиком својом племенитом даржељивошћу, Сер Томас је међу нама поставио себе дуготрајан и величанствен споменик, који ће српски народ високо ценити и поштовати.

Ова два чедна велике Британске Краљевине, богата и са правим осећањима хришћанске дужности и узвишене душе човечије, — задужише народ српски необично.

А шта до данас учинише наши милионари и наши богати трговци?! За скупе паре државне, хране српску војску песком, обувају и одевају је трулим материјама, лажу и пљачкају грађанство. — Убио их лебац српски.

Ј. П.

КРОЗ ШИБУ

Јадан грб

Било је државни чиновник. Али он није био својим положајем задовољан. Тежио је за вишим образовањем. И једног дана лупио је шамар државном чекмежету и после ове афере са чекмежетом његова жеља била је испуњена: отишао је на више образовање у пожаревачку Сорбону. Школујући се и спремајући се да овој земљи користи својим новостеченим знањем, он је после вишегодишњег прилежног рада, наоружан колом салним знањем изишао из Сорбоне. И већ после неколико дана на новим београдским фирмама под сјајним сунчаним зрацима снажно је одсјајивало његово име.

Пре неколико дана видео

сам га. Са златним цвикером, облигатним камашнама, прекорним и на струк шињелом, са официрском шапком, на којој је блистао некако тужно грб, ишао је он поносан као паун.

Јадан грб. Како ми га је жао. Како је некада победоносно сјао над тврдим зидинама пожаревачке Сорбоне, а како сада тужно одсјајује на шапки.

Јадан грб. Како ми га жао.

Са римског двора

— Краљ и новинари. — Краљ и војна. — Емануел и Вилем. — Белгијски краљ. — Две струје. — „Иредентисти“

РИМ, 5 марта

И поред свог ретког демократизма, ипак талијански краљ спада у ред оних крунисаних људи, до којих новинарска шкрабала ретко допиру. Краљ Емануел необично цени значај штампе — он чита све листове и све важније чланке даје да се исечу, па их сређује у својој библиотеци — па ипак он има великог неповерења у новинаре. Он то и не крије. Постоји анегдота, да је при свом ступању на престо одбио да у кабинет уђе један угледан политичар који је иначе био професионалан новинар. Па ипак једном француском новинару пошло је за руком да се довуче до краља и да процуња мало по римском двору, те да неколико скица пошаље своје листу. И ево шта о томе пише:

Талијански краљ придаје овој војни велики значај, и чим се одвоји од државних послова, он са шефом главног штаба и шефом своје војне канцеларије неуморно разматра велику генералштабну карту и проучава ратне операције. Неки пут у таквом разгледању дочекује зору. Врло често, одкада је рат, позива он у двор генералитет и тада се приреди ратна игра.

Говори се да краљ после сваке ратне игре бележи у нарочити нотес имена официра, који покажу успех.

Одмах у почетку рата између талијанског краља и цара Вилема измењена је преписка. Но до данас још нико није успео да сазна тајну, коју садрже та два писма. За њу знају само краљ, краљица и краљица мати.

Своју преписку са својим савезницима краљ и данас одржава. Па ипак му то не смета, да одржава такође пријатељску преписку са својим тастом, као и са својим даљним рођаком, белгијским краљем, кога краљ необично цени. Једном приликом, одмах по рату на неколико дана, краљ је у једном ужем кругу рекао: белгијски краљ је онакав владар ка свог ја змишљавам. Кад небих био краљ једина би ми жеља била да будем његов полавик!

У дворским круговима, или још боље рећи на самом двору воде се данас огорчена борба између двеју струја: германофилске и франкофилске, или боље рећи англофилске. Германофили су се скупили око краљице матере, која је велика католичкиња, и нагиње Бечу, и неколико „врховни“ аристократа, који су женидбама у сродству са Аустријом Мађарском или Немачком. Шеф ове групе је синјор Полементи Криспи, синовац пок. државника Криспи. Франкофили или англофили, скупили су се око краља и краљице. Међутим, они су да се и даље одржи неутралност.

Сем ових група постоје и „Иредентисти“ која траже пошто пото рат. Приврженици ове ратборне струје су племићи, већином млађи људи, који су дуже време провели по Француској и Енглеској. Ова група у почетку неопажена добија све важнији карактер. Пре извесног времена њој је пришло неколико истакнутих виших официра из армије и флоте.

Штампарији Драг. Грета и ња и Друга потребна је једна девојка за савијање новина.

Грчка и Бугарска

— Пасаров код Гунариса —

СОЛУН, 6. марта.

Бугарски посланик при атинском двору посетио је министра председника Гунариса и са њиме је дуго коферирао. У круговима блиским влади говори се да је Пасаров у име софиске владе демантовао све гласове о мобилизацији бугарске војске и о каквим непријатељским мерама према Грчкој. У Бугарској нико и не помишља на какве мере, које биле уперене против Грчке.

Одмах после ове посете Гунарис је сазвао министарску седницу, на којој је чланове владе упознао са изјавом г. Пасарова

„Снажни смо“

— Руско мишљење о учешћу Грчке у акцију —

Букурешт, 7. марта

Овамо се већ неколико дана бави један члан руске аристократије (вез Лубанов, секретар амбасадe у Риму). У разговору са уредником полузваничног „Винетула“ аристократа је о учешћу Грчке у акцију ово рекао:

— Ми смо довољно снажни да победимо наше непријатеље. Учешће Грчке, према томе је потпуно непотребно. Што се је ипак очекивало да и она уђе у акцију, то је било због тога, што је Споразум хтео да и грчки народ из ове војне изиђе уједињен. Међутим, у Атини су учешћу Грчке давали сасвим другачији карактер.

И могу да вам кажем да је то много боље. Јер учешће њено изазвало би немиле сцене због Дарданела и Цариграда као и неких острва у Јеџејском Мору.

Дневне вести

Генерал Пеџет у Крагујевцу

Јуче пре подне у 10 часова генерал Пеџет отпутовао је у

ФЕЉТОН

Новоселци и електрика

Једна сцена у Новом Селу

Новоселци су нарочита раса или сој људи као напр. Палилуци или Дорћолци. Новоселац не може нигде на другом месту да ставује осем у Новом Селу. Он се нигде не осећа тако добро и у свом елементу као у Новом Селу.

Онај који се тек настани у Ново Село њега називају дошљаком. У почетку се дошљаку никада не допадне живот у Новом Селу, али доцније и сам се „поновосели“, хоћу рећи: постане Новоселац и не може тако лако да напусти Ново Село. Па и ја сам ранијих година становао сам увек на Терезијама или у близини Терезија (у глав

ној чаршији, да се послужим језиком Новоселаца). Али, од пре годину и по дана настани сам се у Ново Село. Где је станујем то и није Ново Село већ је равница или почетак новоселске територије. Ја некако станујем, између Новог Села и Врачара, управо у „неутралној зони“. Али, додиром новоселске територије и посећивањем кафана на новоселској територији, ја сам се асимиловао и постао сам већи Новоселац него ови прави и рођени Новоселци!

А како се олет и неби асимиловао кад су они пуна духа и оригиналности. А што је најглавније Новоселци се слажу узајамно. Истина, то мора признати, — по кад кад се умеша и прија батина на розито кад је у питању каква Новоселка. И онај ко је увређен, у том случају, он обично излупа свога дуеланта или ривала жестећи се обич-

но потрже речи, као кебу иза паса: „ја сам Новоселац“ то му значи: да је он командант армиј!

После оваког чина обично дођу 2—3 жандарма, вежу га и спакују га у главњачу. И онда његово звање: командант армије, износи шафоље из собе № 5 у главњачи. Него ја се удаљих од главне теме.

Дакле, при свакој новој појави или новини, која се уводи у живот у Новом Селу, они се обично радују и сваку практичну ствар врло брзо примају. Што значи да су у томе погледу модерни људи. Кад је први пут прошао трамвај кроз Макензијеву улицу, они су га крстили: „Новоселац.“ Оно истина, на табли пише: „Савинац“ али ни то ништа није сметало, да га они за свој рачун друкчије крсте.

Тада су Новоселци, дакле у част трамваја, приредили пијанку, веселили се целу ноћ.

Том веселу увек присуствују и новоселке. Новоселци се одликују тиме, што они у друштву са својим женама седе у кафану.

После толико времена до бисмо понова и електрично осветљење. Како је до тога дана, Ново Село било „у жалости“ како то они кажу, то су они врло ретко и излазили у кафану, а било је и ризично излазити на улица, јер многе рупе и јазбине спречавале су им излазак да се небистропоштали у рупу. Сад је Ново Село олет оживело.

Новоселски корзо је про радио и продужио се чак до „Славије“, јер целом Макензијевом улицом блешти гала осветљење. Код „Славије“ се задрже Новоселци и одатле баце поглед на Терезије, које је лепо осветљено, те изгледа као каква величанствена панорама у биоскопу. За тим се враћају опет горе да би

око 7 часова свратила у кафану на пиво.

— Мила, хајдемо на пиво, тако пердонира Ђокица г-цу Милу на корзо-у.

— Хвала г. Ђокице, не смем нисам питала маму, вавда се Новоселка.

— Море, остави се тих чаршиских вицева, ја сам Новоселац, имам рачуна да частим вази како блешти од електрике наше славно Ново Село!

И после краћег споразума улазе у кафану.

У једној малој и приватној кафаници, која је заочена, седе у једном углу иза пећи Бата хармунакаш а уз пратњу своје хармунике, без „глахтома“ пева нову песму:

Та зар је морала доћ'
Она проклета нџ'
Када си драгане мој
Пош'о у крвави бој!
Ти си Марице
Јарко сунашце!

Крагујевцу, где ће разгледати Војно Технички Завод и упознати се са официјарима из Штаба Врховне Команде.

За српску сирочад

Госпођа Косара Германовић, која живи у Њујорку, упутила је преко нашег консула у Букурешту чек од 275 рубаља Председнику Министарског Савета г. Пашићу, као прилог американке деце српској сирочади.

Одлука Касационог Суда

Касациони Суд на својој општој седници, решио је, да се може вршити продаја имања кад је у питању наплата судских или административних потраживања.

Телефонски саобраћај

Телефонски саобраћај између Београда и унутрашњости, који је приликом прекју черање невогоде био прекинут данас је успостављен.

Начелнику пошта

Ревизор новина из Ниша известио нас је да два дана није добио новине 3 и 4 марта. Молимо надлежне да извиде до кога је кривица па да се кривицу узму на одговор. Ако се у будуће понове овакве неисправности ми ћемо бити принуђени да уведемо сталву рубрику поштанске злоупотребе и у тој рубрици износићемо не само те злоупотребе већ ћемо тражити да нам се надокнади штета, јер није право да ми плаћамо несавесност појединих поштара.

Забрањена посета

Управа Војне Болнице издала је наредбу, којом забрањује посету код болесника.

Трамваји и осветлење

Командант одбране Београда, одобрио је електричном друштву, да може пустити осветлење по приватним станима, и да може пустити у саобраћај трамваје.

У току сутрашњег или прексутрашњег дана, пустиће се у саобраћај трамваја, и то на прузи: Споменик—Савинац и Теразије—Смед. Ђерам.

А ја сам црни мрак:
Што теби скрива зрак!
Лепши ће дани доћ'
И страшни рат ће проћ'
Ах дођи драгане:
Чекам те дан и ноћ!

„Пуна кафанаца гостију, Новоселаца, варавно и ја међу њима. Посматрам како се Новоселци радују због електрике.

За једни столом седе три Новоселца. Један под шеширом четвороугаоног облика, друга опет трошошкasti шешир забацио назад а трећи, који има шешир у виду трапезиода, навукао га на очи и мирно слуша песму, коју пева Бата.

Крај прозора у ћошку седе Новоселка Драга и пије из „Штамгласа“ — чизме, пивом дискутујући о електрици са једним фурунцијом. Један ранији њен познвалац, кога је она, по свој прилици за вечерас напустила, седећи крај

Несавестан месар

Јуче је кварт дорћолски казнио са 50 динара новчане казне, Мехијила Милошевића, месара из Дубровачке улице, што није хтео да прода месо.

Освећење капеле

Прекјуче у 4 часа по подне извршено је освећење капеле и велике болнице руске санитарне мисије у Нишкој новој гимназијској згради. Освећење је извршио митрополит г. Димитрије уз асистенцију неколико свештеника и два ђакона. Овом црквеном обреду присуствовали су руски посланик кнез Трусецкој са г-ђом и особљем посланства, г. Пашић с г-ђом, министар војни, епископ нишки, представници Црвеног Крста и нашег санитета, све особље руске санитарне мисије, доста грађана и неколико рањеника, који се већ лече у болници. После освећења митрополит је одслужио „долгоденствије“ за руског Цара Николу и Краља Петра, а затим су присутни послужени чвјем.

Прилог Врачарског пододбора

Врачарски пододбор Срп. Друштва Црвеног Крста приложио је главној одбору 1000 динара.

Оболео

Г. Добривоје С. Нешић, артиљериски капетан, који се одликовао у борбама на Дрини и при последњој српској офанзиви, а који је до сада три пута био рањен, оболео је од врућице. Г. Нешић се налази на лечењу у Скопљанској болници и ми му желимо што скорије оздрављење.

Приложила

Г-ђа Мица М. Поповић приложила је Српском Црвеном Крсту, у спомен своје брату пок. Драгославу Кавановићу, 250 динара.

Осветлење

Јуче је осветљен и један део Баба Вишњине улице, желети је да се осветле и оне друге побочне улице, где влада густи мрак и где има много рупа и прокопаних канала —

врата, има шубару на глави, извукао је и направио је као какав пласт сена, а да би оригиналнији изгледао, накривио је на десну страну главе, сигурно неки кочијаш, пребацно на лево раме башлику и дискутује са једном другом Новоселком, коју он моли да она буде „парламентар“, да посредује код Драге за прелиминарни мар!

Он не би ни молио ову али је видео да Драгин нови познаник, има широка леђа и да је јак, па кад би дошло до мегдана, извукао би дебљи крај. И док се Драга весели због електрике а уједно и песму слушајући, догле се кочијаш јада „парламентару“ како га је она напустила, како то није лепо јер ју је он купио ципеле и ташну а сад она с другим ужива...

Сви који ту седе, припијењу, купајући се узвикују: „живела електрика“, „живели

а то је у новопросеченим улицама, у Новом Селу.

Белешке

„ПОЗОРИШТА КАФАНА“ отворена је и препоручује своју најбољу и најјевтинију кујну. — Чаша пива 0-20 п. д.

У Женеву у Швајцарској установљена је међународна информационо агенција за ратне заробљенаке и интернирана лица. Адреса је ове агенције: Agence internationale de renseignements pour les prisonniers de guerre et les internés. Genève. (Suisse). На основу тач. 4 чл. 11 опште поштанске конвенције, кореспонденција заробљеника или интернираних лица предата пошти непосредно или преко извештајних бироа, ослобођена су плаћања поштанских такса.

Новости око Лепенице

— Скупоба. — „Чарга“. — Морал је онао. —

Крагујевац, 5-III-1915.

Давно вам се не јавих, па је чаршијски ред већ, да вас, и читаоце „Страже“ упознам са неким нашим новостима.

Пре свега могу вас извести, да је кубурење са добијањем хлеба огромно, тако, да се је данас тешко исхранити; нарочито човеку, који има много деце. Нашим пекарима је добро-дошла ова зона, да се својски наплате, па и у том случају их, просто морате молити, за хлебац.

И са осталим намирницама није боље. Поред све скупоба, тешко их је добити.

Ни до данас пак, ништа се није остварило, да би се дошло до потреба из појединих бакалница, које најужњују робу крију. —

Власти ћуте, а највећи глобација „Сибин“ и деље продаје шта хоће и како хоће. Свега их је 2 кажњено!

* * *

Наше је позориште обуставило своје представе по на-

Новоселци“. Само им то смета што морају у 8 сати да се растуре. Пошто су добили електрику, сигурно ће Новоселци тражити да се за два сата продужи ноћни живот у Новом Селу, т. ј. да се затварају кафане у 10 сати. Па и ја се не би наљутио.

Ратна пошта

Марко Ж. Пулетић, наредник — ђак тражи свога друга Ђорђа Вучинића, наредника — ђака који се разболео 30. децембра 1914 г. и упућен у болницу у Ваљево, одакле ми се јавио 5. јануара 1915. год. Од тада до данас за њега не знам ништа ни ја ни остали његови пријатељи. С тога учтиво молим прво г. г. управнике ваљевских болница, а затим и свакога онога, који би ма шта знао о поменутом, да јави уредништву „Страже“.

редби власти, а такође и биоскоп. Добро је, ако није доцкан. Глумци и глумице иду због тога, непокојни, предвиђајући последице ових мера, које њих непосредно туку. Истина је, да нам се је и поред тога, „Чврга“ нешто много прокицошио, па једнако „шацује“ нове гумачке снаге — али, то је човеку професија. Без добре и лепе снаге, нема се напретка.

Збиља, његовине би особу, за време ових обустава представа, требало дати какве помоћи! Грех је, да се људи потуцају, кад они од тога живе...

* * *

Ратно ово доба, постепено доноси у наш Крагујевац, све оне одлике и мане, којима изобилују велике вароши, и наш престолица. На тај на-

чин се и може тумачити факт, да је овде данас маса демимонткиња, којима ништа не смета, да сасвим отворено и јавно, прилазе пролазницима на корзоу, одводећи их у пивницу, па одатле својој кући. —

Блазиранога света било је, и биће док је васионе; али да томе предјаче представници власти, па да они чак због тога имају и своје нарочите посреднике, — то је за сваку осуду.

Ми ћемо у најскоријем времену, и именовати те типове, од којих честито не може путем проћи, ни једно женско чељаде од 15 година; а већ, да је многа и многа сиротица, од избеглица, завршила са чедношћу по неким избама наше вароши, о томе тек није нужно ни говорити.

Бомбардовање Дарданела

Комичике министарства морине

ПARIЗ, 7 марта. — У току операција у Дарданелима 5. ов. мес. и преко дана, савезничка флота имала је да издржи јаку непријатељску ватру и бродови су наилазили на мине, које су пловиле у мореузу; енглеске и француске оклопаче јако су бомбардовале форове Килид Бар, Чанак-Тепе, Дарданус и гребен Кавак. Добивени резултати, после јаке борбе овог дана, стали су озбиљних губитака. „Буве“ је потонуо услед експлозије једне мине, „Голоа“ моментално није за борбу услед квара, који му је нанела непријатељска ватра. Енглеска флота такође је имала штете. Две њене оклопаче потонуле су услед мина. Ови губитци, ма колико да су непријатни неће задржати операције. Чим је стигла вест за „Буве а“, министар морине телеграфисао је да „Хенрих IV.“ који се налази на обали Сирије оде и замени „Буве-а“. Није још стигла вест шта је било са послугом на „Буве-у“. Уверавају да је један велики део спасен.

РУСКА ОФАНЗИВА

Уништена четири ескадрона

ПЕТРОГРАД, 6. марта. — У правцу Мишињец—Остроленка, у пределу Вак, одбили смо 5 марта немачки противнапад. Покушавајући да заобиђу наше крило, Немци су упутили преко баровитог предела, четири ескадрона, које наша артиљерија опазила, изненада напала и већи део уништила, а остато растерала. У пределу Осовјец примећено је 4 марта, да је непријатељ приступио копању нових ровова. Око 10 часова у вече наша је артиљерија одговорила с утврђења, пркосећи непријатељу, који је претрпео такве губитке, да су радови око копања ровова обустављени.

Бомбардовање Осовјеца

ПЕТРОГРАД, 6. марта. — Безуспешно бомбардовање Осовјеца траје од 9 часова у јутру до мрака. У баровитим пределима борба код Жастшемба, охватили смо један немачки аероплан и официра заробили. Генерал Лисовски који се 5 марта налазио на истакнутом положају, руководио операцијама своје дивизије рањен је. Многобројни немачки војници који су последњих дана дошли у наш логор код Једнорожеца, били су у почетку рата рањени, па по том употребљавани на службу у позадини. Дезертирала су јер су поново враћени у оперативну војску. Они се жале да их је ова неправда отерала у бегство.

Око Пшемисла

ПЕТРОГРАД, 6. марта. Ноћу, 5. марта, заузели смо код Пшемисла једну осматрачку тачку и заробили 54 војника.

КЋЕРИ ГРЕХА И ПОРОКА

Први корак у порок (50)

Као сваки стари шлајфер и Нулић је умео да направи преподобно лице. Очи му се сипале и сваког часа је био спреман да заплаче, само да би показао колико се каје.

Невенка је била збуњена. У први мах вије умела да нађе ни једну реч, којом би могла и даље успешно да оперише против г. Нулића.

Нулићу није остала незапажена ова збуњеност младе девојке, и он се окуражи. Иако се сасвим, он је ипак веровао да ће се моћи да извуче из блата, у које је својом непромишљеношћу упао.

— Госпођице, ја осећам сву тежину крвице, ја видим и сам да сам кривац, који не заслужује мању казну од куршума или ужета. И затим се дајући на столицу иако га нико није понудио он настави.

— Али да ли би ви тиме што добили? Да ли би кривица, коју сам ја учинио била тиме заглађена, да ли би после тога вама била отворена врата оних пријатеља, који вас после катастрофе у родитељском дому не хтедохе да погледају?! Моје је чврсто уверење, да би све остало по старом. И ви би опет били принуђени да станујете овде, у овој блаћавој Палилули, ви би и даље газили ово блато, ишли у подераним ципелама и искрпљеним сукњама, а своју снагу ви би продавали за неколико гроша у којој фабрици. Ето,

тако би ваш живот текао, док једног дана не бисте погодили болницу, или назебла, без стана и хране, не бисте пали исход чијег плота. Ето, то су изгледи пред којима ви стојите, када би мене нестало, када бих ја искусио казне, коју признајем, да сам за служио! —

Ућутао је. Хтео је да процени утисак, које су ове његове речи учиниле на његову жртву. И ко је Невенкино лице час бледило, час руменило од мука, што и сама увиђа да овај њојзи мрзак и одвратан човек има право. Да, шта би она тиме добила када би његово грешно чело просвирао куршум или, најзад, да ли би њезина увређена част била поправљена, када би он затегао уже?! —

Нулић је опазио колебање и силну борбу, која се одиграва у души овог племенитог створа.

— Добро господине, ја немам ни најмање воље да с вама третирам то питање. Зато, скратите то што хоћете да ми кажете. Ја вас слушај!

Пошто је руком прошао кроз своју пажљиво очешљану косу, и пошто се два три пут накашљао Нулић, поче. Гсворио је полако пазећи добро какав ће утисак свака његова реч да учини на Невенку.

— Наставиће се —

Издаје се здрав стан врло јефтино са лица улице за мањв породицу. Упитати Млетачка ул. бр. 16. 84,1-1

ПРЕКОПАВАЊЕ 30. ДЕЧ. ПАРЦ.

Суд Општине града Београда извештава интересоване, да ће се од 15. априла ове год. отпочети да прекопава 30. деџија парцела на овдашњем Новом Гробљу и да до тога времена треба обновити таксу ако се жели гроб задржати.

НАМЕНШТАЈ
канцеларски добро очуван ко има на продају нека јави уредништву.

Сандука мртвачких
има готових свију сорти код **ТИШЛЕРА РАКЕ**
Балканска улица бр. 49. (Краљева пивара) код „ЗЛАТНОГ КРСТА“
БЕОГРАД
80 7-10

Знања ради

Од 15. фебруара продавају све сорте семена од поврћа, и пољских семена, а нарочито аршлеме празо, и арпацично семе. У исто време имају и арпацична сејанца за сађење. Продавају на већу и мању количину — Сва горња семена продавају у Јагодини пошто ће сваком купцу лакше доћи у Јагодину него у Београд.

ПОЗНАТА СЕМЕНАРСКА РАДЊА
Ђира Трајковић
50 ИЗ БЕОГРАДА 10-10

Са болом у души и превеликом тугом јављам свима рођацима и пријатељима, да је мој добри и никад непрежалењени супруг и отац

Стеван А. Поповић
пунмоћник фирме А. Алтоновић
преминуо 4. марта од несретне болести тифуса.

Ожалошћени: супруга Катица, син Александар и остала многобројна фамилија.
88,2-3

ЗА НАШЕ РАТНИКЕ:

Збирка ерпских народних песама из ерпско-аустријског рата

СА КАЛЕНДАРСМ ЗА РАТНУ 1917 ГОД.

Цена 0 50 п. д.

Преиздавачима 100 ком, 35 дин. — Поштарина моја. Новац слати упутницом или уз доплату.

ИЗДАВАЧКА КЊИЖАРА

Е. Ајхштет — млађи

— БЕОГРАД —

83

5-5

Црвени Крст

моли за поклоне: новаца, душека, гаћа, чарапа, сламарица, кошуља, јоргана, јастука, поњава, ћилим, шареница, пешкира, марама, назувица, опанка, ципела, пауче, анула и посвља.

Са болом у души јављам сродницима, пријатељима и познаницима, да је наш добри

Коста Мркчевић

бив кафеџија

преминуо 2. о. м. у Алексинцу и тамо привремено сахрањен. Београд, марта 1915.

ОЖАЛОШЋЕНИ:

Супруга Катарина; син Ставра; кћери: Босилка и Лепосава; снаха Роса и остала родбина.

85

3-3

Са неизмерним болом у души извештавамо наше сроднике, пријатеље и познанике да је наш мили и за навек не прежаљени супруг, отац, брат, стриц, дед ит.д.

Ђорисав П. Савић — Миливојевић

земљоделца из села Мале Врбице срез гужански окр. краг. као обвезник — борац 4 четв 3 бат. 11. пеш. пука 3 позива

који је учествовао у српско-турском, српско-бугарском и српско-аустријском рату, после краћег а тешког боловања, преминуо је 21. фебруара 1915 год. у беогр. војној болници, у најбољем времену у 48 години живота, а сахрањен у беогр. војничком гробљу, далеко од својих милих и драгих.

Покојник је причео свој живот на олтар своје отаџбине што нас једино и теши у овом ненакнадимом губитку.

ОЖАЛОШЋЕНИ:

Супруга Станојка; синови: Милисав, Милован, каплар — писар штаба 3 батаљ. 11 пеш. пука 2 позива (регрут) Марко; кћи Стана; сестра Живана; брат Живојин; снаха Миленија; унук Градимир; синовац Милоје; синовце: Милунка, Милосава, Мирка, Аница и остала родбина.

86

3-3

„Стража“ примљена по најумеренијој цени.

РАДЊА СА ГОТОВИМ ОДЕЛОМ

САВИЋА И МАЈДАНЦА — БЕОГРАД

Препоручује своје БОГАТО СТОВАРИШТЕ, мушког одела

Највећи избор дечијих хаљикица за Врбицу

Скреће се пажња муштеријама из унутрашњости да могу и поштом поручити што ће се најбрижљивије извршити.

ЦЕНЕ СУ ВРЛО СОЛИДНЕ

89

2-10